

ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

В умовах діджиталізації, яка стрімко починає розвиватися, активно починають розвиватися на ринку все нові й нові інноваційні продукти - смартфони, планшети, соціальні мережі та додатки. З погляду нашого часу, найкращі онлайн-винаходи ще попереду, Інтернет ще знаходиться на початку свого розвитку, він тільки народжується. Сьогодні відбувається інтелектуалізація економіки, в основі якої інтелектуальне покращення її характеристик, упровадження інновацій та ефективність, яка виходить на новий рівень. Кевін Келлі відмічає, що «Користь, отримана завдяки інтелектуалізації неактивних процесів, матиме в сотні раз відчутніший вплив на наше життя, ніж досягнення індустріалізації» [1, с.4]. У майбутньому ситуація може виникнути таким чином, що перший справжній штучний інтелект народиться не в окремому суперкомп'ютері, а в суперорганізмі, що складається з мільярда комп'ютерних чіпів і називається мережею. Він матиме планетарні масштаби, але при цьому буде тонким, вбудованим і легко приєднуваним. Прихід штучного інтелекту прискорює інші зрушення, сама мережа сприяє інтелектуалізації самої себе і надприродним чином стає дедалі кращою. Справжня революція станеться тоді, коли кожен матиме під рукою особистих роботів, а роботи і машини будуть виконувати основну роботу. Цифрова економіка продовжує стрімко розвиватися і займатися багатьма видами діяльності за допомогою машин. І це не фантастика і не утопія. Сьогодні цифрова економіка тримається на вільному потоку копій і ця система надмірного розповсюдження лягла в основу нашої економіки. «Штучний інтелект і машини з функцією самонавчання підштовхують глобальну економіку до чергової революції» [2, с.19]. Сьогодні цифрова економіка пов'язана з індустріями майбутнього - робототехнікою, передовим медичним і біотехнологічним упрова-

дженням інновацій, програмуванням грошей, кібербезпекою та системами обробки великих масивів даних, які впливають на життєдіяльність, змінюючи спосіб життя людей і умови праці. Водночас відбувається різкий прорив у медико-біологічних науках, що дає змогу людям жити довше і бути здоровішим. У будь-якій частині світу людина може отримувати гроші за допомогою програмного коду, зберігати їх, витрачати чи пересилати. Усі згадані інновації можуть створювати можливості для людства, але вони підвищують ризик того, що зловмисники будуть здатні завдавати системної шкоди міжнародній економіці. Інтернет став океаном розрізненої, на перший погляд, інформації, і в наші дні з'являється можливість з'єднати й отримати з цього економічну вигоду. «Якщо в аграрну епоху основною сировиною була земля, в індустріальну - залізо, то в інформаційну добу сировиною є дані» [2, с. 20]. Економіка сьогодні потребує трансформації. Підвищення ефективності використання ресурсів - це лише крок у правильному напрямку, не менш важливим є рух у напрямку економіки, яка базується на відновлюваних матеріалах, у циркуляційних матеріальних потоках і податках, які використовуються для врівноваження попиту. Якщо всього цього не буде, переваги збільшення ефективності швидко знівелюються на тлі поєднання ефектів віддачі від економічного зростання. «Сьогодні потрібна нова бізнесова логіка. Циркуляційні бізнес-моделі повинні прийти на заміну лінійним. Одним з основних завдань на майбутнє є створення прориву до концепції послуг замість продукції для широкого асортименту споживчих товарів - комп'ютерів, мобільних телефонів, побутових приладів, автомобілів, меблів та нерухомості. Ті самі принципи можна застосувати навіть на ринку нерухомості [3, с. 171]. Перехід до нової бізнес-логіки вимагає рішучих дій у формуванні управлінської політики та культури. Структура витрат в економіці має серйозні вади: фінансовий капітал переоцінюється, тоді як соціальний і природний - недооцінюється. За умов наявності цих недоліків, циркуляційна економіка не має змоги проявити себе.

Ми сьогодні працюємо в час дивовижного поступу у цифрових технологіях на основі комп'ютерної техніки, програмного забезпечення та мереж, які досягли певної потужності. І ці змі-

ни, викликані цифровими технологіями і цифровою економікою, несуть надзвичайну користь. Оцифрування покращує матеріальний світ і сприяє розвитку цифрової економіки, яка створює нові місця і види праці. Історики економіки схилиються до думки, висловленої Мартіном Вайцманом: «Довгострокове зростання цифрової економіки залежить від динаміки технічного прогресу [4, с.15]. Швидке та прискорене оцифрування може привести до економічної дестабілізації, так як комп'ютери стають потужнішими, а в компаніях зменшується потреба у робітниках, тому технологічний прогрес здатний залишити певну кількість людей без роботи, оскільки він продовжує розвиватися. Можна подолати проблеми цифрової революції, але спочатку ми повинні їх зрозуміти [5, с.256-263]. З технологіями економіка здатна виробляти більше продукції з кожним роком, маючи ті ж ресурси, у тому числі робочу силу, так як вся ця праця зазнає впливу з боку цифрових технологій, а це означає, що кожна година праці здобуває більше цінності, ніж раніше. Чистий ефект полягає у зменшенні попиту на менш кваліфіковану робочу силу, яку називають сьогодні кваліфікаційно-несиметричними технічними змінами [4, с. 108]. Доповнена реальність потребує мегакваліфікованих працівників. Компанії з найбільшими інвестиціями в ІТ, як правило, впроваджують найбільші організаційні зміни, пов'язані із зростанням попиту на кваліфіковану роботу, яка вимагає більше творчості з боку підприємців, менеджерів та працівників та сприяє комп'ютерному рейтингу та комп'ютерному добробуту. Алгоритми - це супервайзери нового покоління цифрової економіки. Але для цього слід розвивати цифрову економіку, цифровий менеджмент і цифровий маркетинг, які змінюють світ і породжують екосистему нових сервісів, робочих місць, бізнес-моделей та індустрій [6, с.20-21]. Успішні інноватори просять користувачів досягнути нові цінності, навички, моделі поведінки, термінологію, ідеї, очікування, устремління, прийняти нові віяння.

Висновок. Цифровий прогрес породжує нові дива, які вже сьогодні стають буденною частиною життя, так само як дива минулих століть - літаки, хмарочоси, ліфти, автомобілі, холодильники і пральні машини. Майбутнє за цифровою економікою і

цифровим прогресом. Державні органи будуть працювати ефективніше, якщо будуть застосовувати принципи роботи цифрових індустрій та використовувати для роботи цифрові служби для підвищення ефективності цифрових інновацій в економіці.

Список використаних джерел

1. Келлі Кевін. Невідворотне. 12 технологій, що формують наше майбутнє. / пер. з англ. Наталія Валевська. К: Наш формат, 2018. 304 с.
2. Росс Алек. Індустрії майбутнього/ Пер. з англ. Наталія Кошманенко. К.: Наш формат. 2017. 320 с.
3. Come On! Капіталізм, недалекоглядність, населення і руйнування планети. Доповідь Римському клубу / Ернст Ульріх фон Вайцзекер, Андерс Війкман; переклад з англ.Ю.Сірош; за наук. ред. В.Вовка, В.Бутка. К.:Саміт-Книга, 2019. 276 с.
4. Бріньолфссон Е., Макафі Е. Друга епоха машин: робота, прогрес та процвітання в часи надзвичайних технологій. Київ : FUND, 2016. 236 с.
4. Бріньолфссон Е., Макафі Е. Друга епоха машин: робота, прогрес та процвітання в часи надзвичайних технологій. Київ : FUND, 2016. 236 с.
5. Cherep A.V. and O. H. and Cherep O.H. and Krylov D.V. and Voronkova V. H. Methodological approach to the redistribution of investment projects within a company According to formal criteria // Financial and credit activity-problems of theory and practice. Volume 28, Issue 1. 2019. p. 256-263.
6. Воронкова В.Г. Цифрова економіка & цифровий менеджмент інформаційного суспільства // Збірник матеріалів XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічним розвитком регіонів та держави» / [за ред. А.В. Череп]. Запоріжжя : Видавництво ЗНУ, 2019. 314 с. С. 20-21.

Завгородня М. Ю.

к. е. н.

*ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»,
м. Київ*

МОЖЛИВОСТІ ТА РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОМИСЛОВОСТІ

Цифрові технології без сумніву є драйверами змін технологічного укладу суспільного виробництва, змін якості життя суспі-